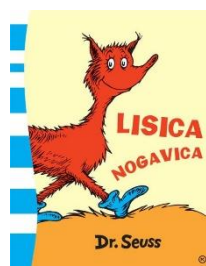
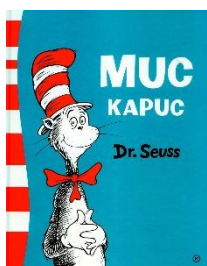
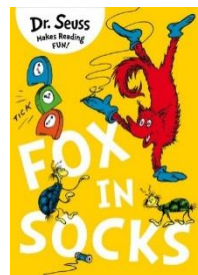
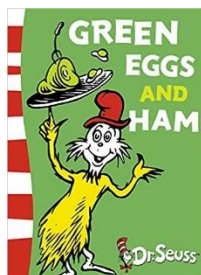
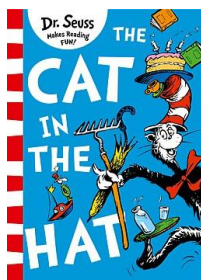

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

PREVAJANJE DR. SEUSSOVE POEZIJE ZA OTROKE

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICI:

Zala Gorjak, 8. b

Laura Drobne, 8. a

MENTORICA:

Suzana Miljević, prof.

Celje, marec 2019
Osnovna šola Ljubečna

PREVAJANJE DR. SEUSSOVE POEZIJE ZA OTROKE

RAZISKOVALNA NALOGA

AVTORICI:

Zala Gorjak, 8. b

Laura Drobne, 8. a

MENTORICA:

Suzana Miljević, prof.

Celje, marec 2019

KAZALO

POVZETEK.....	4
1 UVOD	5
1.2 NAMEN NALOGE	7
1.3 HIPOTEZE	7
1.4 METODOLOGIJA.....	8
2 PREVAJANJE ALI PREPESNITEV	9
2.1 PREVAJANJE POEZIJE.....	9
2.2 PREVAJANJE ZA OTROKE.....	11
3 PREVAJANJE DR. SEUSSOVE POEZIJE ZA OTROKE.....	13
3.1 RIMA V DELIH <i>THE CAT IN THE HAT</i> IN <i>MUC KAPUC</i>	13
3.2 METRIČNA SHEMA V DELIH <i>GREEN EGGS AND HAM</i> IN <i>ZELENA JAJCA IN KRAČA</i>	14
3.3 BESEDNA IGRA V DELIH <i>FOX IN SOCKS</i> IN <i>LISICA NOGAVICA</i>	15
4 INTERPRETACIJA RAZISKAVE ALI DISKUSIJA	17
5 ZAKLJUČEK	22
6 VIRI.....	23
6.1 VIRI SLIKE	23
7 PRILOGE.....	24
7.1 PRILOGA 1 INTERVJU S PREVAJALKO URŠO VOGRINEC JAVORŠEK	24
7.2 PRILOGA 2: ŠTEVILO BESED V ANGLEŠKEM IZVIRNIKU IN SLOVENSKI PREPESNITVI NA PRIMERU <i>GREEN EGGS AND HAM</i> IN <i>ZELENA JAJCA IN KRAČA</i>	27

POVZETEK

» Dr. Seuss je velikan ameriške otroške in mladinske literature, tako kot Svetlana Makarovič pri nas ali Astrid Lindgren na Švedskem, poznajo ga otroci po vsem svetu.« Urša Vogrinc Javoršek

Raziskovalna naloga, ki sva si jo izbrali raziskuje prevajanje v delih dr. Seussa *The cat in the Hat* ali *Muc kapuc*, *Green Eggs and Ham* ali *Zelena jajca in krača* ter *Fox in Socks* ali *Lisica Nogavica*. V letu 2018 smo namreč dobili prve prepesnitve dr. Seussovih del, ki so svetovno znani. Želeli smo ugotoviti, kako zahtevno je prevajati tovrstno dela. Potek najinega raziskovanja se je začel z iskanjem in razvrščanjem teorije, in sicer smo najprej zastavili raziskovalna vprašanja, iz katerih smo oblikovali raziskovalne hipoteze. Nato sva se, kar lotili praktičnega dela raziskovanja in analize knjig glede na njihove izstopajoče značilnosti. K sodelovanju sva povabili tudi avtorico prepesnitev v slovenskem jeziku oz. prevajalko Uršo Vogrinc Javoršek. V praktičnem delu sva vseskozi primerjali izvirnike in prepesnitve, primerjali rimo, metrično shemo oz. ritem ter besedne zaplete ali »tongue twisters«. Po končanem praktičnem delu sva z rezultati, ki sva jih pridobili, raziskovalne hipoteze in naša predpostavljjanja v večini potrdili.

1 UVOD

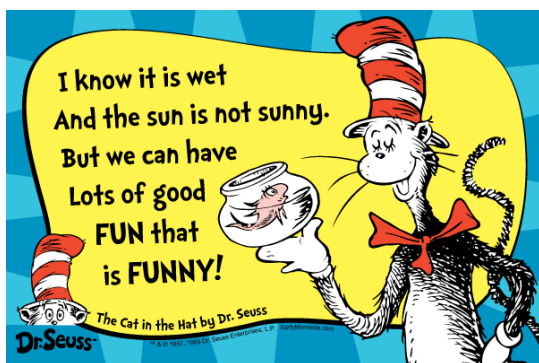
Ameriški pesnik poezije za otroke in zelo raznovrsten ilustrator, Theodor Seuss Geisel, je ustvarjal in objavljajal pod psevdonimom dr. Seuss. V angleško govorečem svetu je dosegel precejšno priljubljenost zaradi svojega izrazitega ustvarjalskega sloga, književnih izzivov, ki se jih je loteval in kljubovanju času, v katerem je ustvarjal. Sčasoma se je njegova priljubljenost širila tudi v druge kulture sveta.

Napisal in ilustriral je več kot 60 knjig, ki so bile prodane v več kot 650 milijonov izvodov ter prevedene v več kot 40 jezikov. Po njegovih knjigah so bile posnete številne adaptacije – risanke, muzikali, televizijske nanizanke, filmi.¹

V slovenski jezik smo dobili prevod njegove poezije za otroke v letu 2018, in sicer prevode knjig *The Cat in the Hat* ali *Muc Kapuc*, *Fox in Socks* ali *Lisica Nogavica* ter *Green Eggs and Ham* ali *Zelena jajca in krača*, ki jih je prepesnila Urša Vogrinc Javoršek. Prevode je izdala založba Mladinska knjiga v Ljubljani.²

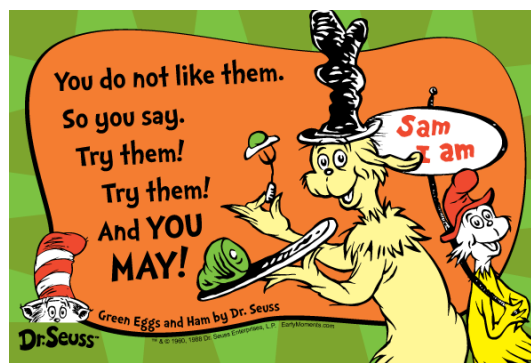
Urša Vogrinc Javoršek je profesorica na Filozofski fakulteti v Ljubljani in prevajalka za angleški in nemški jezik. V slovenski jezik je prevedla že številne knjige, med njimi je gotovo najbolj znana *Mala čarovnica Lili*.³

Dr. Seuss je poseben pesnik, ker se je lotil ustvarjanja smešnih zgodb z omejenim številom besed: v knjigi *The Cat in the Hat* je uporabil 250 preprostih besed, v knjigi *Green Eggs and Ham* je izziv še stopnjeval in se omejil zgolj na 50 besed.

Slika 1: Eden izmed najpriljubljenejših dr. Seussovih citatov iz knjige *The Cat in the Hat*.

VIR: Early Moments – sharing the gift of reading

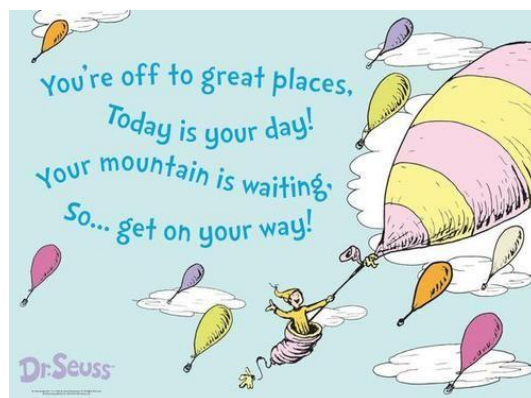
Slika 2: Eden med najpriljubljenejšimi dr. Seussovimi citati iz knjige *Green Eggs and Ham*

VIR: Early Moments – sharing the gifts of reading

¹ Mladinska knjiga (b. d.). Pridobljeno, 15. 2. 2019, <https://www.emka.si/webapp/wcs/stores/servlet/sl/emkasi/muc-kapuc-2470543-pr>

² Mladinska knjiga (b. d.). Pridobljeno, 15. 2. 2019, <https://www.emka.si/webapp/wcs/stores/servlet/sl/emkasi/muc-kapuc-2470543-pr>

³ Department of Translation (b. d.). Pridobljeno, 15. 2. 2019, <https://prevajalstvo.ff.uni-lj.si/en/staff/ursa-vogrinc-javorsek>

Slika 3: Eden med najpriljubljenejšimi dr. Seussovimi citati iz knjige *Fox in Socks*

VIR: 2019 Daily Quotes

Prevajanje je izjemno kompleksno delo, saj poteka večplastno in je potrebno pri tem upoštevati veliko dejavnikov. Zagotovo je glavni dejavnik občinstvo ali ciljna skupina, kateri je besedilo namenjeno. V primeru danih treh knjig gre za otroke, ki se še opismenjujejo torej otroke, ki so stari med 5 in 10 let. Dr. Seuss se je lotil pisanja teh knjig ravno iz razloga, da bi pritegnil otroke in jih povezal z branjem ter ustvaril pristen, zabaven odnos do branja. S tem si je zadal za nalogo, da bi dvignil raven pismenosti med ameriškimi otroki.⁴

Podobno nalogo si je pri slovenjenju zadala tudi prevajalka Urša Vogrinc Javoršek. V članku oz. intervjuju, ki ga je opravila za časopis *Delo*, je sama potrdila, da so si prevodov dr. Seussove literature v slovenski jezik želeli tudi socialni pedagogi, saj bogat jezik v teh knjigah vpliva na sposobnost govorenja in branja.⁵

Prevajanje ni zgolj dobessedno prenašanje pomena iz enega jezika v drugi, pomembno je, kako pri tem prevajalec oz. prevajalka prenese obliko, sporočilnost in učinek dela v kulturi, v kateri je delo nastalo v drugo kulturo. Prevajanje je torej proces prenašanja enakega sporočila in njegovega učinka iz ene kulture v drugo, iz enega jezika v drugi, zato se v raziskovalni nalogi ukvarjamo z iskanjem odgovorov na naslednja ključna vprašanja:

1. Kako pesniški jezik v prepesnitvi vpliva na ohranjanje pomena?
2. Kako ilustracije vplivajo na prepesnitev?
3. Kako se ohranja prevod naslovov?

⁴ PBSparents (b. d.). Pridobljeno, 15. 2. 2019, https://www.pbs.org/parents/catinthehat/about_prog_about_seuss.html

⁵ *Delo* (b. d.). Pridobljeno, 15. 2. 2019, <https://www.delo.si/kultura/knjiga/slikanice-ob-katerih-se-zaplete-jezik-55401.html>

1.2 NAMEN NALOGE

Z raziskovalnim delom ugotavljamo, kako nam je v slovenskem prostoru uspelo ohraniti priljubljenost, visoko kvaliteto pesniškega jezika dr. Seussa ter sporočilnost njegovih del. Natančneje, raziskano bo, kako so prepesnjena priljubljena dela *The Cat in the Hat*, *Fox in Socks* in *Green Eggs and Ham*, koliko se prepesnitve razlikujejo od izvirnikov, kako in zakaj ter ali bodo sporočila dr. Seussa ohranjena v slovenskem jeziku, tj. med slovenskimi otroki.

Zanima nas, kako omejeno število besed in določen korpus besed vplivata na umetniško ustvarjanje. Dr. Seuss se je namensko lotil tovrstnega literarnega izziva, zanima nas, kako je s to kompleksno nalogo opravila slovenska prevajalka Urša Voginc Javoršek.

1.3 HIPOTEZE

Vsaka od treh knjig ima neko specifično lastnost ali dve, po katerih jih zelo hitro prepoznamo. V delu *Muc Kapuc* je zelo izrazita rima, v delu *Zelena jajca in krača* je ta izrazita lastnost metrična shema ter v delu *Lisica Nogavica* je zelo izrazito prepletanje besed ali besedna oz. zvočna igra. Vsa tri dela sodijo tako v kategorijo poezije za otroke kot v kategorijo slikanic, saj so ilustracije izjemno pomemben element, ki ga je ustvaril pesnik sam, s tem pa je postal tudi ilustrator omenjenih del. Ilustracije so zelo slikovite, podpirajo sporočilnost samega jezika ter so zelo pomembne pri prenosu sporočila iz ene kulture v drugo. Zelo zanimivi za opazovanje in raziskovanje so tudi naslovi v vseh treh delih. Ob prvotnem prebiranju knjig se pojavijo številna vprašanja, ki so strnjena v obliki naslednjih nekaj raziskovalnih predpostavk ali hipotez.

Hipoteza 1: Pesniški jezik v prepesnitvi vpliva na ohranjanje pomena.

Hipoteza 1.1: V prepesnitvi knjige *Muc Kapuc* se rima spremeni.

Hipoteza 1.2: V prepesnitvi knjige *Zelena jajca in krača* se ohranja metrična shema.

Hipoteza 1.3: V prepesnitvi knjige *Lisica Nogavica* se težko izgovorljive fraze oz. »tongue twisters« ohranjajo.

Hipoteza 2: Prevajalka se bolj kot na pomen prevoda osredotoča na sporočilnost ilustracij, ki kljub prevodu ostajajo enake.

Hipoteza 3: Prevajalka se v prepesnitvi *Zelena jajca in krača* ni omejila na število besed.

1.4 METODOLOGIJA

Raziskovalno delo temelji na kombinaciji raziskovalnih metod. Komparativna metoda med angleškimi izvirniki in slovenskimi prepesnitvami podaja natančne odgovore o vsebini, pesniškem jeziku, zvočnosti, slogovnih sredstvih in težavnosti prevajanja. Deskriptivna metoda natančno opredeljuje prevodne premike, kako se ohranja ali razlikuje pesniški jezik oziroma pojasnjuje prevajalske odločitve. Metoda intervjuja s prevajalko Uršo Vogrinc Javoršek pa podaja odgovore na vprašanja o prevajalskih odločitvah, delu prevajalke ter vplivu na sporočilnost slovenskih prepesnitev hkrati pa tudi primerjavo med predpostavljenim, raziskanim in dejanskim.

2 PREVAJANJE ALI PREPESNITEV

V slovarju slovenskega knjižnega jezika najdemo preprosto opredelitev ali definicijo prevajanja, in sicer je to *glagolnik od prevajati*:

- *prevájati: izražati, podajati pisano ali govorjeno besedilo enega jezika z jezikovnimi sredstvi drugega jezika; delati, da kaj nastopa, se pojavlja v drugačni obliki.*⁶

Produkt ali rezultat procesa prevajanja je prevod.

V intervjuju prevajalka Urša Vogrinc Javoršek sama opredeli svoje delo kot prepesnitev, sam proces, pri katerem nastane prepesnitev je prepesnjevanje, ki je ravno tako glagolnik od *prepesniti*:

- *prepésniti: s pesnjenjem spremeniti v verzih napisano literarno delo tako, da nastane oblikovno, vsebinsko nekoliko drugačno delo; umetniško, soustvarjalno prevesti v verzih napisano literarno delo; s pesnjenjem, umetniškim ustvarjanjem narediti, da se izraža kaj v določeni pesniški, umetniški obliki.*⁷

Vsa tri obravnavana dela v raziskavi so torej prepesnitve.

2.1 PREVAJANJE POEZIJE

Na področju prevajalskih študij raziskovalci namenjajo del svojih raziskovalnih naporov prav posebnostim v procesu prevajanja poezije (Rižnar, 2013, v Bassnett, 1992). Po Lefeveru, ki je primerjal različne prevode Katula v angleščino, lahko skupaj z Bassnettovo povzamemo sedem najpogostejših načinov prevajanja poezije:

1. Zvočni prevod, ki skuša poustvariti zvočno podobo izvirnega besedila in ki se obenem trudi prenesti ustrezne pomene. Lefeveru sklepa, da takšen način sicer dobro služi pri onomatopoetskem prevajanju, da pa je splošen vtis pri takem prevodu nekakšna okornost, včasih celo popolna izguba smisla, ki je bil izražen v izvirniku.

2. Dobesedni prevod, kjer je poudarek na postopnem prevajanju besed in fraz in ki lahko pripelje do izgube smisla in sintaktičnih sprememb.

⁶ SSKJ (b. d.). Pridobljeno, 15. 2. 2019, http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=prevajati&hs=1

⁷ SSKJ (b. d.). Pridobljeno, 15. 2. 2019, http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=prevajati&hs=1

3. Metrični prevod, pri katerem je glavni kriterij prevajanja metra izvirnega besedila. Lefevere zaključi, da se tak prevod, podobno kot dobesedni prevod, zadržuje le na eni točki izvirnega besedila, kar pripelje do manjka v besedilu kot celoti.

4. Prevod poezije v prozo je četrti način prevajanja. Lefevere ugotovi, da na tak način pride do izgub na področju besedilnega smisla, komunikacijske vrednosti besedila in sintakse, čeprav v manjši meri kot pri dobesednem in metričnem načinu prevajanja.

5. Rimani prevod, pri katerem prevajalec zaide v dvojno zanko metra in rime. Pri tem načinu prevajanja je Lefevere izredno kritičen, saj lahko postane prevod velikokrat le karikatura izvirnega besedila.

6. Prevod v neriman jambski verz prav tako zaradi strukture omejuje prevajalca, čeprav ima, v primerjavi s prejšnjimi načini prevajanja, tudi svoje prednosti.

7. Interpretacija kot prevod, s čimer Lefevere razume tiste različice, pri katerih je bistvo izvirnega besedila ohranjeno, oblika pa spremenjena. K tej vrsti prevajanja šteje tudi imitacije izvirnika, ki imajo z izvirnikom skupen le naslov, sicer pa gre bolj kot za prevod za prevajalčevo pesem.⁸

Na prevajalca vplivajo ne le pomenski, oblikovni in zvočni elementi, temveč tudi drugi, ki so povezani s samim okoljem, v katerem je nastalo izvirno besedilo in v katerem nastane prevod ali prepesnitev.

Novak opozori na problem prostorske in časovne oddaljenosti besedil, na vmesno stanje prevoda, ki ni niti glas avtorja niti prevajalčev glas, na razlike med jeziki, narodi, kulturami, družbenimi in religioznimi izkušnjami. Meni, da obstajajo trije modeli za prevajanje poezije:

1. model, po katerem je bistveno sporočilo in ne oblika;

2. model, po katerem je treba vztrajati pri zvestobi oblikovnim razsežnostim izvirnika;

3. model, po katerem je najvišji kriterij zvestoba izvirniku na pomenski, ritmični in zvočni ravni, ki pa vendarle zagovarja odmike, ki so posledica nujnosti prilagajanja prevoda naravi ciljnega jezika.⁹

Pri prevajanju je treba v ciljnem jeziku izbirati take oblike, ki bodo zvrstno učinkovite, pravi Novak in opozarja na recepcijski vidik, torej na to, komu so prevodi namenjeni. S prevajanjem namreč širimo izrazne možnosti slovenskega jezika, zato je treba omogočiti prevode, ki učinkujejo podobno kot izvirniki. Opozori tudi na možnost, pri kateri postane prevod poezije pravzaprav prevod

⁸ *Antologiziranje in prevajanje poezije* (2013). Pridobljeno, 15. 2. 2019, <http://www.fm-kp.si/zalozba/ISBN/978-961-266-155-7.pdf>, (str. 41-42)

⁹ *Antologiziranje in prevajanje poezije* (2013). Pridobljeno, 15. 2. 2019, <http://www.fm-kp.si/zalozba/ISBN/978-961-266-155-7.pdf>, (str. 45)

v prozo, kar je po njegovem v nasprotju z bistvenim načelom prevajanja pesniškega besedila, ki pravi, da mora prevod učinkovati kot pesem.¹⁰

2.2 PREVAJANJE ZA OTROKE

»Pisanje knjig za otroke je pisanje za otroke, prevajanje literature za otroke je prevajanje za otroke.« Riitta Oittinen

Prevajanje literature za otroke in mladino je relativno mlada veda, o kateri ni veliko napisanega. Natalija Vid v strokovnem članku piše o prevajanju za otroke na primeru dela Lewisa Carrolla *Aličine dogodivščine v čudežni deželi*, kjer opredeli prevajanje za otroke, kot kategorijo knjižnega prevoda najzahtevnejše stopnje, saj je pesniški jezik izjemno bogat, ogromno je pesniških figur, besednih iger, personifikacij, nenavadnih metafor, prepletanja domišljijjskih svetov idr. Sam avtor Lewis Carroll je potrdil, da bi prevajanje parodije v verzih lahko predstavljalo najzahtevnejšo obliko prevajanja. Natalija Vid izpostavi, da je zmotno prepričanje, da je prevajanje za otroke lažje kot prevajanje za odrasle. Pri prevajanju literature za otroke prevajalec mora razmišljati o občinstvu, njihovem zanimanju in njihovih sposobnostih.¹¹

Zohar Shavit je raziskoval prevajanje literature za otroke in predlaga, da si prevajalec lahko dovoli svobodo manipulacije z izvirnim besedilom, kar pomeni, da sme spremeniti, dopolniti, razširiti ali izbrisati določene dele besedila, v kolikor prevajalec oz. prevajalka na takšen način besedilo naredi primerno in razumljivo za otroke. Shavit celo meni, da je primerno tudi, če prevajalec oz. prevajalka prilagodijo zgodbo, književne like in jezik, če pri tem upošteva otrokovo sposobnost branja in razumevanja. Pri tem pa po njegovem mnenju mora prevajalec oz. prevajalka slediti dvema glavnima kriterijema: normam moralnosti, ki jih sprejema in zahteva otroški sistem ter predpostavljenem nivoju otrokovega razumevanja.

Riitta Oittinen izpostavlja, da je pri prevajanju kot ponovnem pisanju za ciljno-jezično občinstvo, pomembno ključno vprašanje za koga prevajalec oz. prevajalka prevaja. Vsakozi mora razmišljati o namenu, namreč če pisatelj piše literaturo za otroke, jo piše za otroke, zato je smiselno, da tudi prevajalec oz. prevajalka, če že prevaja literaturo za otroke, prevaja za otroke. Oittinenova se meni, da zanimanje bralcev in bralk, v tem primeru gre za otroke, mora

¹⁰ *Antologiziranje in prevajanje poezije* (2013). Pridobljeno, 15. 2. 2019, <http://www.fm-kp.si/zalozba/ISBN/978-961-266-155-7.pdf>, (str. 45)

¹¹ *ELOPE* (2008). Pridobljeno, 15. 2. 2018, <http://www.sdas.edus.si/Elope/PDF/ElopeVol5Vid.pdf>

razumeti resneje kot prevajanje za odrasle. Tiina Puurtinen izpostavlja, da mora prevajalec oz. prevajalka vseskozi razmišljati o posebnostih otrok – bralcev, njihovih razumevalnih in bralnih sposobnosti, izkušnjah in znanju, da bi se izognili težkim prevodom, ki jih ne razumejo, saj to lahko povzroči, da se otroci odtujijo od književnega dela. Zena Sutherland meni, da tisto, kar je v prevajanju za odrasle lahko drobcen nevarnost, lahko za otroka – bralca predstavlja resno oviro.

3 PREVAJANJE DR. SEUSSOVE POEZIJE ZA OTROKE

3.1 Rima v delih *The Cat in the Hat* in *Muc Kapuc*

V izvirniku pesnik uporablja strukturo rime ABCB kot na primer:

The sun did not shine. A

It was too wet to play. B

So we sat in the house C

All that cold, cold wet day. B (The Cat in the Hat)

Prevajalka strukturo rime že na začetku spremeni, kot na primer:

Ni sonce sijalo, A

Je kar deževalo. A

Res bil je zaspan, B

Deževen ta dan. B (Muc Kapuc)

Struktura rime, ki jo prevajalka uporabi je AABB.

Pesnik ostaja zvest strukturi rime ABCB, medtem ko prevajalka rimo AABB že v drugi kitici spremeni v strukturo rime ABAB.

Sem v sobi bil s Tino. A

Sva tiho sedela. B

Bilo bi res fino, A

če bi kaj počela. B (Muc Kapuc)

Pesnik v nadaljevanju ne ostaja zvest strukturi rime ABCB, saj kitice postajajo vedno daljše in je težko ostati zvest strukturi rime. Avtor se z rimo poigrava, toda poslušalca pritegne, da posluša in ugotavlja pravila tovrstne igre. Zvočno tovrstna igra gre v uho, ponekod pa ustvarja učinek smeha.

Prevajalka prav tako v nadaljevanju ne ostaja zvesta pesnikovi strukturi rime.

Ugotovila pa sem, da ima prepesnitev več rim kot izvirnik, saj prevajalka dodaja besede in s tem poskrbi za ohranjanje rime. Prevajalka tudi sama v intervjuju pove, da je dodala kakšno rimo več, ker je želela poustvariti učinek zabave in smeha, ritma in zvočne igre, ki razbija monotonijo ob dolgem času v zgodbi, s katerim se srečujeta otroka. Prevajalka ne ohranja enako strukturo rime kot avtor izvirnika. Kakor tudi avtor v izvirnem delu ne ohranja skozi delo enako rimo,

tudi prevajalka v prepesnitvi ne ohranja enako rimo povsod, toda je bolj dosledna kot avtor izvirnika.

3.2 Metrična shema v delih *Green Eggs and Ham* in *Zelena jajca in krača*

V knjigi *Green Eggs and Ham* smo se osredotočili na metrične strukture, na podobnosti izvirnega dela dr. Seussa in slovenske prepesnitve Urše Vogrinc Javoršek.

V že omenjeni knjigi se bomo osredotočili na metrično shemo in ritem.

Metrična merila za v verzih napisana besedila upoštevajo sledeča pravila:

- metrum oz. metrično shemo (zgradba verzne vrstice glede na število zlogov in naglasov) in
- ritem, kot dejanska realizacija metrične sheme.

Predpostavili sva, da bo metrična shema med izvirnikom in prepesnitvijo različna, saj že sama struktura slovenskega jezika pri prevodu v angleščino tvori drugače oblikovane besede in prihaja do razlik v številu zlogov, posledično pa tudi metričnih poudarkih in ritmu branja.

Izpostavimo na podlagi primerov in zapišimo metrično shemo poudarjenih in nepoudarjenih zlogov.

	Metrična shema	Število zlogov:
I do not like them in a box.	U-U-U-U-	8
I do not like them with a fox..	U-U-U-U-	8
I do not like them in a house.	U-U-U-U-	8
I do not like them with a mouse.	U-U-U-U-	8
I do not like them here or there.	U-U-U-U-	8
I do not like them anywhere.	U-U-U-U-	8
I do not like them green eggs and ham.	U-U-U-U-	8
I do not like them, Sam-I-am.	U-U-U-U-	8

	Metrična shema	Število zlogov:
Ne maram jih z žlico.	U-UU-U	6(glede na branje)
Ne maram z lisico.	U-UU-U	6(glede na branje)
Ne maram jih v hiši.	U-UU-U	6
Ne maram od miši.	U-UU-U	6
Ne maram ne tukaj in tudi ne sam.	U-UU-U	11

Ne maram v družbi in niti ne sam.	U-UU-U	11
Ne bi teh jajc in teh krač!	U-UU-U	7
Ne maram jih pač.	U-UU-U	7

Iz takšne primerjave ugotovimo, da se metrika oz. metrična shema tekom prepesnitve spremeni. V izvirniku je metrično shemo predstavlja ritem trohejski tetrameter, v prepesnitvi pa gre za različne vzorce, ki so najbližji amfibrah.

3.3 Besedna igra v delih *Fox in Socks* in *Lisica Nogavica*

V knjigi *Fox in Socks* pesnik uporabi veliko zapletanja jezika in ga stopnjuje do konca knjige. Na koncu knjige je zapletanje jezika najbolj opazno:

*When a fox is
In the bottle where
The tweetle beetles battle
With their paddles
In a puddle on a
noodle-eating poodle,
THIS is what they call...*

*... a tweetle beetle
noodle poodle bottled
paddled muddled duddled
fuddled wuddled
fox in socks, Sir! (Fox in Socks)*

Prevajalka prav tako kot pesnik v izvirniku v prevodu stopnjuje zapletanje jezika in z njim poskrbi za smešnost v prevodu, kar bralcu povzroča kar nekaj težav pri samem branju. Poslušalcu pa doda element smešnosti:

*Ko hrošči drošči v vodiščnem blatišču
Na nudljastem pudlju v steklenici*

*Z vesli vihtijo še po lisici,
Potem pravimo temu bojišču...
... hroščje droščje nudljiščno veselišče,
Blatiščno pudljiščno bojišče
Z zmečkano, smrdljivo, fuj, nogavico
Pa pretepeno prdljivo lisico! (Lisica Nogavica)*

Jezik v prepesnitvi je drugačen: besede so večzložne, tj. daljše, v njih pa se prepletajo sičniki in šumniki v precejšnjem številu. Prevajalka zvesto ohranja rimo, toda v uho poslušalca »bodejo« zvočni sklopi -šč(j)-, -lj-, -rd- idr., ki se prepletajo v čedalje daljših besedah in čedalje daljših verzih. Zaradi šumnikov, ki so težje izgovorljivi in jih v angleškem izvirniku ni, slovenska prepesnitev zveni še bolj zapleteno. Prevajalka je s tem dala bralcu, pa najsi gre za odraslo osebo ali otroka, možnost zabave. Kadar odrasli, ki otroke učijo govoriti in brati, tudi sami ne zmorejo ali ne znajo česa prebrati, se jim zapleta jezik, otroci natančno in pozorno poslušajo, ob tem pa se iskreno smejiijo. Funkcija tovrstnih besednih zapletov in iger je ravno zburjanje zvočne okornosti, kršenje pravil spevnega pesniškega jezika ter posledično smeh in zabava. Kadar je bralec otrok, pa mu ponuja izziv in urjenje izgovarjave, razvoj govornega aparata, besednega zaklada, občutka za humor in domišljijo.

4 INTERPRETACIJA RAZISKAVE ALI DISKUSIJA

V raziskovalni nalogi so predstavljene vse tri prepesnitve iz angleškega jezika v slovenski jezik, ki jih trenutno imamo v slovenskem prostoru. Vsako delo ima svoje posebnosti. Med branjem knjig so se nakazale prepoznavne značilnosti vsake od knjig.

Prva hipoteza, ki smo si jo zastavili pri raziskovalnem delu, je razdeljena na tri podhipoteze. V skupnem pa se glasi: Pesniški jezik v prepesnitvi vpliva na ohranjanje pomena. V mislih imamo zvočno ujemanje glasov, metrične sheme, ritem.

To hipotezo lahko deloma potrdimo, saj se pod tem vprašanjem skriva mnogo več kot zgolj razumevanje pesniških sredstev. Tu govorimo tudi o posebnostih razumevanja vrst takih besedil glede na posamezen narod. Če za primer navedemo odgovore Urše Vogrinc Javoršek, ki se ji prisrčno zahvaljujemo za pomoč pri delu, ugotovimo, da se je sicer držala števila zlogov (navajamo, da ne povsem – kar je, glede na zahtevnost prepesnjevanja takega dela, pričakovano) in osnovne strukture, vendar pa zadevo naredila bolj slovensko – rimala je tudi tam, kjer je bil dr. Seuss malce bolj »sproščeno ameriški«, kot v intervjuju navaja Urša Vogrinc Javoršek: »Slovenci imamo radi še malce bolj strogo strukturo, ker smo je vajeni iz domačih otroških pesmic, kjer imajo slovenski pesniki zelo radi rimano besedo.« (glej prilogo 1)

Pri razumevanju dela ima pesniška struktura pomembno vlogo, je pa slovenska prepesnjevalka pri sami prepesnitvi naredila nekaj drznih korakov, ki bi lahko delo povzdignilo na visok standard v primerjavi z angleškim izvirnikom - ali pa bili velika napaka pri razumevanju in kakovosti dela, ki se ne bi mogel primerjati z dr. Suessovo poezijo, saj bi lahko bil nekaj popolnoma drugačnega, odtujenega, ne njegovega. Pesniški jezik je pomemben, vendar pa je, kljub številnim dodanim in odvzetim besedam iz angleškega izvirnika, slovensko besedilo približek izvirniku, toda prihaja do sprememb v samem razumevanju že na začetku, v naslovih.

Prevajalka Urša Vogrinc Javoršek navaja, da so rešitve pri iskanju »poslovenstvenih« naslovov zahtevale še posebej veliko premišljevanja. Zaupala nam je, da je bila presrečna, da imamo v slovenščini tako *lisico* kot *nogavico*, ki se končata na enak zlog, saj meni, da ji je bilo rešitev, kljub velikim izkušnjam, zelo težko najti. Pri Mucu Kapucu se je oddaljila zgolj toliko, da je spremenila *tisto s klobukom* v priimek *Kapuc*, kar pa sama meni, da ni preveč vplivalo na doživljanje prevoda. Dodane besede predvsem pridevniki, primer iz besedila:

<i>I would not,</i>	<i>Would you, could you,</i>
<i>could not,</i>	<i>on a boat? (Green Eggs and Ham)</i>
<i>with a goat !</i>	

<i>Ne bi jih.</i>	<i>Mogoče bi jih pa</i>
<i>Nočem</i>	<i>na ladji <u>debeli</u>? (Zelena jajca in krača)</i>
<i>ob kozi <u>veseli</u>.</i>	

1. primer iz knjige *Green Eggs and Ham* – osredotočimo se na samostalniško koza in čoln.

2. primer iz knjige *Zelena jajca in krača* – osredotočimo se na dodan pridevnik.

Večkrat se vprašamo, zakaj avtorica slovenske prepesnitve pri nekaterih prevodih tako zelo odstopa od dobesednega prevoda (npr. ham – krača), pa dobimo odgovor na vprašanje v prevajalskih študijah raziskovalcev, ki so del svojih raziskovalnih naporov namenili prav posebnemu procesu prevajanja poezije, ki je neposredno povezan z razumevanjem in kakovostjo izvirnika in prevoda. Če izluščimo iz dela Lefevera o prepesnjevanju je v angleščino eden najpogostejših načinov prevajanja *dobesedni prevod*, kjer je poudarek na postopnem prevajanju besed in fraz, iskanju najbližjih pomenskih ekvivalentov, vendar tovrsten način lahko pripelje do izgube smisla in sintaktičnih sprememb. Drugi razlog je v prevodih besed v slovenski jezik iz angleškega, ki pa je močno odvisen od ujemanja besed (glej zgornji primer), kjer se prevajalka sicer ni močno oddaljila od prevoda, zvočno ujemanje pa je v slovenščini dosegla z zvočno ujemačima pridevniškima besedama.

V prvi knjigi *The Cat in the Hat* ali *Muc Kapuc* je najbolj prepoznavna značilnost rima. Primerjali smo rimo v izvirniku in prepesnitvi ter ugotovili, da se rima spreminja. Ugotavljali in razmišljali smo kakšno vlogo in učinek ima rima v izvirniku in kako vpliva na pomen dela, hkrati pa ali se je v prepesnitvi v slovenski jezik ohranila po obliki in namembnosti. Rima sovpada z vsebino. Zgodba se začne s tem, ko se otroci na deževen dan doma dolgočasijo. Rima prinese v samo zgodbo več poskočnosti, pritegne s spevnostjo zgodbe, tako da mlajši poslušalci pozorno poslušajo, saj besede kar »gredo v uho«. Rimo skozi celotno delo podpirajo tudi vsebina in ilustracije. *Muc Kapuc*, ki otrokom kaže trike in igrice, s katerimi kršijo pravila reda doma, saj po vsaki od predstavljenih iger, dom postaja bolj razmetan in kaotičen, vzpostavi nazaj tudi red. Podobno je z rimo. Rima v izvirniku se ponavlja, kar vzbuja občutek pretiravanja, kršenje nekakšnega pesniškega reda, ki se ob koncu dela spremeni z inverzijo. V prepesnitvi se rima izraža drugače. V analizi smo ugotovili, da se po strukturi

razlikuje od rime v izvirniku. Ponekod jo je v prepesnitvi več. Prevajalka se je natančno ukvarjala z rimanim prevodom oz. prepesnitvijo, saj je namensko dodajala verze in rime, da bi poslušalce in bralce pritegnila ter dodala pri učinku smešnosti. Pri tem so se pojavili prevodni premiki, ki pa bistveno pomena ne spremenijo. Prevajalka je v intervjuju tudi sama to potrdila (glej prilogo 1). V tej točki so ji v pomoč ilustracije, ki so v izvirniku in prepesnitvi enake, toda besedilo in rima se razlikujejo. Zanimivo bi bilo opazovati, kateri od dveh del sta slovenskemu poslušalcem in bralcem zanimivejši, smešnejši ter kako bi se med angleško govorečimi poslušalci in bralci obnesel slovenska prepesnitev, če bi jo prepesnili z dodanimi verzi in okrasnimi pridevki nazaj v angleščino. Hipotezo 1.1 smo z analizo potrdili.

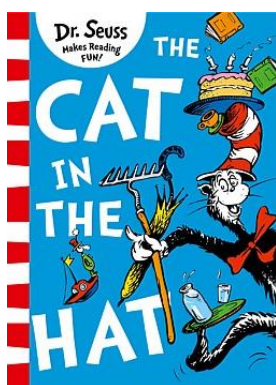
V drugi knjigi *Fox in Socks* ali *Lisica Nogavica* smo opazovali metrično shemo in ritem. Med branjem knjige smo opazili, da je sta izjemno pomembni sestavini umetniškega dela. V izvirniku se je avtor s prefinjenim občutkom lotil nizanja zlogov in taktno izmenjeval poudarjene in nepoudarjene zloge po točno določenem vzorcu. Razmišljali smo, zakaj? Kakšen je ta vzorec? Čemu služi tovrstno zapleteno pesniško sredstvo? Kaj s tem delo pridobi? Izhajali smo iz tega, da je ritem pomemben za poskočnost, spevnost in privlačnost k poslušanju oz. branju, zato smo predvidevali, da se bo prevajalka odločila za enako metrično shemo in enak ritem. Ugotovili smo, da je metrična shema v izvirniku drugačna kot v prepesnitvi. Izvirnik ritem gradi na trohejskem tetrametru, ki je značilen za otroške rime ali »nursery rhymes« v angleško govorečem svetu. Avtorica slovenske prepesnitve se je tudi v tem primeru približala slovenskemu izročilu otroških rim in se približala amfibrahmu. Gre za medkulturni prenos glede na tradicijo in izročilo, ki je blizu otrokom v slovenski kulturi. S tem je avtorica želela še enkrat več uporabiti dodaten element, s katerim bi delo približala slovenskemu otroku – poslušalcu oz. bralcu. Glede na to in navedene primere obeh del, izvirnika in prepesnitve, hipotezo 1.2 ovržemo.

V tretji knjigi *Fox in Socks* smo opazovali t. i. »tongue twisters« ali težko izgovorljive fraze oz. besede zaplete ali igre. Opazovali smo, kako jih je začel, nizal in stopnjeval dr. Seuss in kako je Urša Vogrinec Javoršek uspela tako zahtevno obliko prenesti v slovenščino hkrati pa ohraniti pomen. Že v izvirniku je veliko težko izgovorljivih fraz, zelo izraziti pa so v obeh – izvirniku in prepesnitvi – in predstavljajo element smešnosti, najsi so bralci odrasli in otroci poslušalci ali pa otroci samostojni bralci. Kadar se tudi odraslim, ki otroke učijo glasov, črk, tehnik branja, zaplete jezik, otroci planejo v smeh. To pomeni, da lahko hipotezo 1.3 potrdimo.

V skupnem bi lahko hipotezo 1 potrdili, toda delno. Pesniški jezik zagotovo vpliva na ohranjanje pomena, saj je skoraj nemogoče dobesedno prenesti določeno pesniško sredstvo ali figuro iz enega jezika v drugi pri tem pa ohraniti pomen, obliko in učinek. Prevajanje za otroke je ena od najtežjih oblik

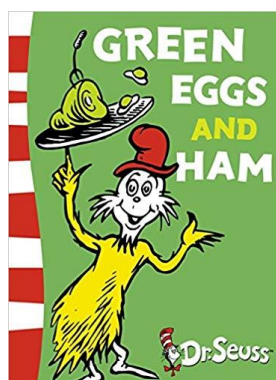
prevajanja, in kadar gre za tako bogata umetniška dela, kot je primer dr. Seussova poezija za otroke, ta proces preide na višjo raven prevajanja, zato govorimo o prepesnitvi. Prevajalka s tem preide v avtorico prepesnitve. Avtorica prepesnitve se trudi ohraniti težko izgovorljive fraze, kar ji tudi v večini uspe, a tudi tukaj prihaja do odmikov. Če pa natančno opazujemo, ugotovimo, da s tem izgubi oziroma spremeni pomen besed. Ne glede na spremembo pomena besed pa ilustracije, ki ostajajo v izvirniku in prevodu enake, ohranjajo pomen besedila. S tem smo hipotezo 1 delno potrdili, delno ovrgli.

S hipotezo 2 smo skušali ugotoviti, kako sporočilnost ilustracij vpliva na ohranjanje pomena v prepesnitvi. Ilustracije so v izvirniku in prepesnitvi enake, razen na naslovnica.

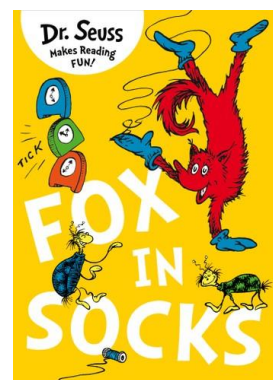
Slika 4: The Cat in the Hat naslovnica izvirnika

VIR: Lasten vir

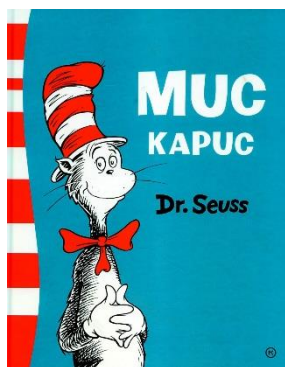
Slika 5: Green Eggs and Ham naslovnica izvirnika

VIR: Lasten vir

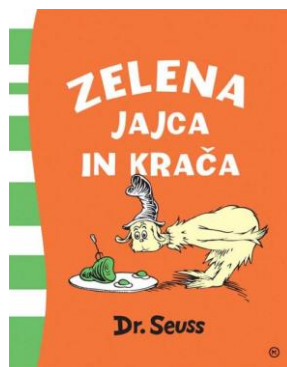
Slika 6: Fox in Socks naslovnica izvirnika

VIR: Lasten vir

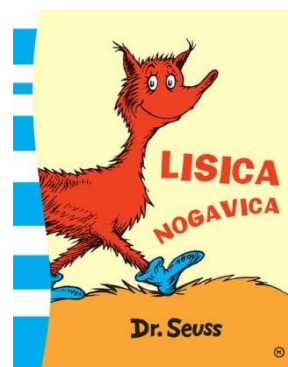
Slika 7: Muc Kapuc naslovnica prepesnitve

VIR: Lasten vir

Slika 8: Zelena jajca in krača naslovnica prepesnitve

VIR: Lasten vir

Slika 9: Lisica Nogavica naslovnica prepesnitve

VIR: Lasten vir

Avtorica prepesnitev je v intervjuju povedala, da naslovnice v slovenščini niso ravno povsem drugačne kot naslovnice v izvirniku, saj je avtor enih in drugih isti, tj. dr. Seuss. Odločili so se za slikovno manj natrpne naslovnice v slovenskih prepesnitvah, kajti natrpne naslovnice na slikanicah niso v skladu s slovensko

tradicijo otroških slikanic. Meni tudi, da so ilustracije precej natančne in podrobne, tako da niso dovoljevale odmikov od izvirnika, čeprav bi marsikdaj prevajanje olajšalo. S tem sama prevajalka sporoča, da se je med prevajanjem morala osredotočati na ilustracije, kot medij sporočilnost. Ilustracije, ki so enake v obeh, izvirnikih in prepesnitvah, v večini določajo besedilo prevoda. Med branjem izvirnikov in prepesnitev so ilustracije tiste, ki slovenskim otrokom nudijo oporo, razlago in lažje razumevanje, spremljanje ter doživljanje. Čeprav se avtorica prepesnitve pomensko ali oblikovno občasno odmakne od izvirnika, se v splošnem pomen ohranja ravno s pomočjo ilustracij, ki so v izvirniku in prevodu enake. Da bi lahko hipotezo potrdili, bi bilo potrebno narediti natančnejšo primerjavo med besedilom in ilustracijami, kar pa bi bilo dobro izhodišče za drugo raziskovalno nalogo. Glede na argumente in protiargumente hipotezo 2 delno potrdimo in delno ovržemo.

Zanimivo je, da se je dr. Seuss v dveh delih lotil umetniškega podviga, ustvarjanja z omejenim številom besed. Zanimalo nas je, kako takšna omejitev vpliva na umetniško ustvarjanje in kako vpliva na prevajanje tovrstnega besedila. Ko smo Uršo Vogrinc Javoršek povprašali o uporabi omejenega števila besed in določenega besednega korpusa, je dejala, da je naloga prevajalca zagotovo ta, da upošteva specifične izvirnika. Delo je namenjeno določeni starostni skupini in ima določen namen, kolikor se le da, se mora tega držati tudi prevajalec. Predpostavile smo, da se prevajalka ni omejila na določeno število besed in določen besedni korpus. Predpostavili smo tudi, da je prevajalka pri prepesnitvi potrebovala več besed, da bi ohranila pesniški jezik in pomen, predvsem pa učinek besedila. Po grobem pregledu smo izhajali iz predpostavke, da je v prepesnitvi enkrat več besed kot v izvirniku. Med branjem izvirnikov in prepesnitev, je opazno, da je v prepesnitvah več besed, kar pomeni, da jih je avtorica prepesnitev dodajala v večini primerov, toda ni jih dodajala kar tako, saj se je omejila na določen izbor, o čemer ni podala več informacij v intervjuju. Menimo, da je tako prav, saj je avtor sebe omejil na število besed z namenom, da bi bilo branje lažje, razumljivo mlajšim bralcem, tj. bralcem – začetnikom, mlajšim poslušalcem, hkrati pa tudi zanj pesnjenje zgodbe toliko večji izziv. S tem, ko se je na določeno število besed omejila tudi prevajalka, se je bolj približala delu pesnika in s tem ozavestila, da bi bilo branje otrokom lažje. Pri tem je pomembno poudariti, da je dr. Seuss v svojih delih uporabljal več enozložnih, tj. preprostejših besed, kot jih je uporabljala prevajalka. Tu se pa prevajalka ni mogla omejiti, saj bi upoštevala še ta element, težko ohranila pesniški jezik, ki je v izvirniku ravno tako postavljen z namenom. Iz priloge 2 je razvidno, da se v prevodu število uporabljenih besed poveča za skoraj polovico v primeru *Green Eggs and Ham* oz. *Zelena jajca in krača*. Potrdimo lahko našo predpostavko, da se je število besed v prepesnitvi povečalo za skoraj polovico, hipotezo 3 pa smo ovrgli, saj je sama prevajalka izjavila, da se je glede števila besed omejila. Če bi izhajali iz štetja besed, bi hipotezo lahko potrdili, saj pri takšnem povečanju števila besed, deluje kot, da se prevajalka pri tem ni omejila.

5 ZAKLJUČEK

Menim, da se je prevajalka odlično odrezala pri ohranjanju učinka smešnosti, ki ga včasih sproži »zapletanje jezika«, spet drugič rima, včasih pa je element smešnosti besedilo samo. Včasih je prevod bolj smešen zaradi šumnikov, včasih pa je izvirnik bolj smešen zaradi pomena težko izgovorljivih fraz. Prevajalka je imela zelo težko nalogo, za katero menim, da jo je opravila zelo dobro. Popoln prevod ne obstaja, je le ideal, ki mu lahko sledimo, pomembno pa je, da se slovenski otroci končno imajo možnost spoznati z dr. Seussovo poezijo za otroke v maternem jeziku, to je, po mojem mnenju, neprecenljivo. Verjamem, da jih bo pritegnilo in si ga bodo kasneje prebrali tudi v angleščini.

Laura Drobne

Menim, da je bil cilj, ki sva si ga z Lauro letos zastavili velik, delo pa je nemalokrat zahtevalo pravo raziskovanje. Vendar je bilo delo vredno opraviti in veseli sva, da je to delo prišlo izpod najinih rok in veseli sva pomoči dela najine zelo vztrajne mentorice, vredne vsake pohvale. Tekom raziskovanja sva spoznali nemalo načinov raziskovanja in na tem področju raziskovanja svoje znanje razširili.

Zala Gorjak in Laura Drobne

6 VIRI

- Delo (5. 6. 2018). *Slikanice, ob katerih se zaplete jezik*. Pridobljeno, 15. 2. 2019, <https://www.delo.si/kultura/knjiga/slikanice-ob-katerih-se-zaplete-jezik-55401.html>
- Komar, S. in Mozetič, U. (2008). *English Language Overseas Perspectives and Enquiries*. Slovensko društvo za angleške študije. Pridobljeno, 15. 2. 2019, <http://www.sdas.edus.si/Elope/PDF/ElopeVol5Vid.pdf>
- Kos, J. (1996): *Literarna teorija pri pouku književnosti*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Saksida, I. (1994): *Mladinska književnost med literarno vedo in književno didaktiko*. Maribor: Obzorja.
- Rižnar, I. (2013): *Antologiziranje in prevajanje poezije*. Koper: Založba Univerze na Primorskem. Pridobljeno, 15. 2. 2013, <http://www.fm-kp.si/zalozba/ISBN/978-961-266-155-7.pdf>

6.1 VIRI SLIKE

Slike z naslovnice so iz lastnega vira, ravno tako slike od 4 do 9.

- Slika 1: Eden izmed najpriljubljenejših dr. Seussovih citatov iz knjige *The Cat in the Hat. Early Moments – sharing the gift of reading*. Pridobljeno, 15. 2. 2019, <http://blog.earlymoments.com/10-dr-seuss-quotes-you-should-know/>
- Slika 2: Eden med najpriljubljenejšimi dr. Seussovimi citati iz knjige *Green Eggs and Ham. Early Moments – sharing the gift of reading*. Pridobljeno, 15. 2. 2019, <http://blog.earlymoments.com/10-dr-seuss-quotes-you-should-know/>
- Slika 3: Eden med najpriljubljenejšimi dr. Seussovimi citati iz knjige *Fox in Socks. 2019 Daily Quotes*. Pridobljeno, 15. 2. 2019, <https://www.satokans.club/dr-seuss-fox-in-socks-quotes.html>

7 PRILOGE

7. 1 PRILOGA 1 INTERVJU S PREVAJALKO URŠO VOGRINEC JAVORŠEK

Spoštovani!

Sva Laura Drobne in Zala Gorjak, učenki 8. razreda na Osnovni šoli Ljubečna pri Celju. Ukvarjavo se z raziskovanjem dr. Seussove poezije za otroke in prepesnitve v slovenski jezik. Raziskati želimo primerjavo izvirnika in slovenskega prevoda. Ob delu smo prišli do vprašanj, na katera bi najbolje znali odgovoriti ravno Vi. Za Vašo prijaznost se vam vnaprej zahvaljujemo.

Z veseljem vama pomagam, res, me veseli, da se učenci osnovne šole tako zavzeto ukvarjajo s prevedenimi besedili.

1. Ali se ukvarjate zgolj s prevajanjem iz angleškega v slovenski jezik?

Ne, kar nekaj del sem prevedla tudi iz nemščine, morda poznate zbirko Mala čarovnica Lili?

2. Zakaj ste se odločili za prevajanje ravno dr. Seussove poezije za otroke?

Založba Mladinska knjiga je že nekaj desetletij premišljevala o tem, da bi izdali zbirko Seussove poezije, potem pa je, očitno napočil pravi trenutek. Kar nekaj dela so imeli z urejanjem in kupovanjem avtorskih pravic pri ameriški založbi, potem je pa le steklo.

Dr. Seuss je velikan ameriške otroške in mladinske literature, tako kot npr. Svetlana Makarovič pri nas in Astrid Lindgren na Švedskem, poznajo ga otroci po vsem svetu, predvsem pa, kot je ponavadi pri ameriških avtorjih, je po njegovih delih posnetih veliko filmov in risank, tako da je res slaven med otroki po vsem svetu.

3. Zakaj ste se odločili za prepesnitev ravno teh treh knjig: *The Cat in the Hat*, *Green Eggs and Ham* ter *Fox in the Socks*?

Urednica Irena Matko Lukan je rekla, da ima založba namen izdati tri slikanice in da se moramo odločiti, katere od največjih uspešnic bi izdali, potem pa smo vse pregledali, se odločili, da je Grinch (ki je res najbolj znan v Sloveniji, verjetno zaradi filma) morda malo preveč kulturno-specifičen za nas, te tri pa so nam bile najbolj všeč in, tako se nam je zdelo, so pokrile najširšo paleto starosti in zahtevnosti.

4. Kaj se vam zdi posebnost vsake od treh knjig? Kako so si podobne in kako se razlikujejo? (Midve sva oblikovali svoje odgovore na to vprašanje, a nas zanima, kakšni bodo Vaši odgovori v primerjavi z najinimi.)

- *Muc Kapuc* – najbolj klasičen, z najbolj klasično verzno strukturo, s poučno zgodbo in res prisrčnimi ilustracijami – morda še najbolj podoben klasični tradiciji evropske slikanice.
- *Zelena jajca in krača* – izjemno duhovit, preprost in vesel, z najbolj čudaškimi junaki, najbolj primeren za veselo krohotanje najmlajših bralcev.
- *Lisica Nogavica* – za že malo bolj napredne bralce, ki uživajo pri lomljenju jezika, pri zabavnih, izmišljenih besedah in pri norih dogodivščinah, ki zahtevajo že zelo dobro domišljijo.

5. Kaj Vam je bilo najtežje pri prevajanju teh knjig?

- Izvirnik *Fox in Socks* je najbolj poseben zaradi prepletanja besed oz. besednih iger ali »tongue twisterjev« ter aliteracij. Kako ste se lotili prevajanja »tongue twisterjev« in aliteracij?

Verjetno bodo odgovori pri vseh zelo podobni: v življenju sem prebrala in prevedla že zelo veliko del, tako da sem vedela, da je zadeva zapletena. V resnici takega prevoda ne narediš tako, da sedeš za mizo in delaš, dokler ne končaš, temveč tuhtaš, premlevaš, se igraš z besedami, spreminjaš že narejeno – in to več mesecev.

Dejansko je tako – da ko se domisliš prave besedne zveze: recimo hroščev droščev, potem se odločiš, da boš temeljil na šumnikih in sičnikih in potem nadgrajuješ, obračaš, zapletaš, dokler nisi zadovoljen.

- Izvirnik *The Cat in the Hat* je posebna zaradi metrične sheme in rime. Kako ste se lotili prevajanja metrične sheme in rime v tem delu?

Preprosto: držala sem se števila zlogov in osnovne strukture, naredila zadevo bolj slovensko – da sem rimala tudi tam, kjer je bil Seuss malce bolj sproščeno ameriški – Slovenci imamo radi še malce bolj strogo strukturo, ker smo je vajeni iz domačih otroških pesmic, kjer imajo slovenski pesniki zelo radi rimano besedo.

- Izvirnik *Green Eggs and Ham* pritegne pozornost z metrično shemo in ponavljanji. Kako ste se lotili prevajanja metrične sheme in ponavljanj v tem delu?

Podobno kot pri prvem odgovoru v tem sklopu: ko sem določila ključne besede, sem vse zgradila okrog njih.

6. Dr. Seuss je v knjigah uporabil omejeno število besed in določen besedni korpus. Ali ste se tudi Vi omejili na enak korpus in število besed? Zakaj?

Seveda, naloga prevajalca je, da upošteva specifične izvirnika. Delo je namenjeno določeni starostni skupini in ima določen namen – kolikor se le da, se mora tega držati tudi prevajalec.

7. Prevodi naslovov že takoj pritegnejo pozornost. Kako ste se lotili prevajanja naslovov? Kaj Vam je pri tem bilo najtežje in kako ste iskali rešitve?

Rešitve so zahtevale spet veliko tuhtanja. Lahko vama samo zaupam, da sem bila presrečna, da imamo v slovenščini tako lisico kot nogavico – ki se končata na enak zlog, ker sicer zdaj res ne vem, kaj bi storila :-)))

Pri Mucu Kapucu sem se oddaljila zgolj toliko, da sem spremenila tisto S klobukom v priimek Kapuc, kar pa mislim, da ni preveč vplivalo na doživljanje prevoda.

8. Kako so ilustracije izvirnika vplivale na Vaše delo? Zakaj so naslovne ilustracije prevodov drugačne kot pri izvirnikih?

Zelo podrobne ilustracije, ki natančno orisujejo zgodbo, so seveda postopek prevajanja zapletle, saj niso dovoljevale niti malo odstopanja, ki bi morda kdaj prevajanje olajšal.

Ilustracije niso ravno drugačne, saj je avtor isti in junaki so isti, samo izbor slike je bil malce prilagojen na to, da smo izdali posamične slikanice in nismo hoteli imeti preveč natrpane naslovnice, saj to ni v skladu s slovensko tradicijo.

9. Ali nameravate v prihodnje še prevajati dr. Seussovo otroško poezijo? Katere knjige bi bile naslednje, ki bi jih prevedli? Zakaj?

O tem trenutno nisem premišljevala, če bo na založbi Mladinska knjiga želja, da bi izdali še kaj, bom to seveda z veseljem storila. Bomo videli, ali se bodo te slikanice med otroki dovolj prijele.

7.2 PRILOGA 2: ŠTEVILO BESED V ANGLEŠKEM IZVIRNIKU IN SLOVENSKI PREPESNITVI NA PRIMERU *GREEN EGGS AND HAM* IN *ZELENA JAJCA IN KRAČA*

Uporabljene besede (ne glede na sklon) v knjigi *Green Eggs and Ham*:

1. A
2. ANYWHERE
3. AM
4. AND
5. ARE
6. BOAT
7. BE
8. BOX
9. CAR
10. COULD
11. DARK
12. DO
13. EAT
14. EGGS
15. FOX
16. GOAT
17. GOOD
18. GREEN
19. HAM
20. HERE
21. HOUSE
22. I
23. IF
24. IN
25. LET
26. LIKE
27. ME
28. MAY
29. NOT
30. MOUSE
31. ON
32. OR
33. RAIN
34. SAY
35. SEE
36. SAM
37. SO
38. TREE
39. THE
40. TRAIN
41. TRY
42. THANK
43. THERE

- 44. THEN
- 45. THAT
- 46. THEY
- 47. WILL
- 48. YOU
- 49. WOULD
- 50. WITH

(angleški izvirnik dela)

Uporabljene besede (ne glede na sklon) v knjigi *Zelena jajca in krača*:

- 1. BOM
- 2. ODNEHAJ
- 3. DAN
- 4. DRUŽBI
- 5. JAJCA
- 6. JAZ
- 7. JAN
- 8. JE
- 9. JIH
- 10. JEDEL
- 11. DAM
- 12. DOBRO
- 13. DVIGNJENO
- 14. DEŽJU
- 15. DEBELI
- 16. HVALA
- 17. DRUGAČE
- 18. ZELENA
- 19. ZOBAŠ
- 20. ŽLICA
- 21. ZDI
- 22. ZDAJ
- 23. KRAŠEN
- 24. KOT
- 25. KOSILO
- 26. KROŠNJI
- 27. K
- 28. KOZI
- 29. KDAJ
- 30. KAKO
- 31. KRAČA
- 32. IN
- 33. IMAM
- 34. SAM
- 35. SEM
- 36. SEBI

37. SE
38. SPRAVI
39. SPLOH
40. S
41. SO
42. NIKOLI
43. NEHAJ
44. MOGOČE
45. MORDA
46. NOČEM
47. NA
48. NO
49. NE
50. PA
51. RAD
52. PAČ
53. RAJŠI
54. ROKO
55. RES
56. POSKUSI
57. PRAV
58. SLASTNO
59. ŠE
60. TA
61. TEH
62. TUKAJ
63. TAM
64. TUDI
65. TI
66. TISTO
67. TAKO
68. NEZNOSEN
69. NITI
70. NIČ
71. MRAKU
72. NO
73. MIŠI
74. MARAM
75. LISICO
76. LADJI
77. LE
78. VSAK
79. VEŠ
80. V
81. VESELI
82. VLAKU
83. VISOKO

84. VSENAOKOLI

85. VŠEČ

86. ŠKATLI

87. BI

88. HIŠI

89. OB

90. Z

91. ČE

92. VOZILO

(slovenski prevod)